

Tradice Otců

Z homilií svatého papeže Řehoře Velikého na evangelia

Je třeba vědět, že název „anděl“ označuje službu, ne přirozenost. Neboť tito blažení duchové v nebeské vlasti jsou sice vždycky duchové, ale nemohou se vždycky nazývat anděly; anděly jsou jen tehdy, když se jejich prostřednictvím něco oznamuje. Ti, kteří vyřizují poselství méně významné, se nazývají andělé, ti, kteří přinášejí poselství velmi důležité, archandělé.

Proto nebyl poslán k Panně Marii jakýkoli anděl, ale archanděl Gabriel; slušelo se totiž, aby byl vybrán k této služ-

bě anděl nejvyššího řádu, protože měl zvěstovat událost, která převyšovala všechno.

A někteří se také označují vlastními jmény, aby bylo z názvu zřejmé, jaká je jejich činnost. [...]

A kdykoli se v něčem zvláště projevuje podivuhodná moc, uvádí se, že je poslán Michael, aby se poznalo podle skutku i podle jména, že nikdo nemůže vykonat, co může vykonat svou mocí Bůh. Proto se také uvádí, že onen dávno nepřítel, který se ve své pýše chtěl

podobat Bohu a řekl: *Vystoupím na nebesa, nad hvězdy nebe vyvýším svůj trůn, budu podobný Nejvyššímu*, bude na konci světa jen s vlastními silami, dříve než propadne konečnému trestu, bojovat s archandělem Michaellem, jak je řečeno skrze Jana: *Nastal boj, Michael se dal do boje.* [...]

A k Marii je poslán Gabriel, nazvaný „Bůh ukázal svou sílu“, protože přišel zvěstovat toho, který se zjevil v poníženosti, aby pokořil zlé moci. Tím tedy, který se nazývá „Bůh ukázal svou sílu“, měl být zvěstován ten, který přicházel jako Pán všech mocností, udatý v boji.

Eucharistie — zdroj a vrchol života a poslání Církve

O nadcházejícím celosvětovém biskupském synodu

V letošním roce, který zesnulý papež Jan Pavel II. vyhlásil Rokem Eucharistie, se koná od 1. do 23. října celosvětový biskupský synod. Pracovní text synodu nese název „Eucharistie — zdroj a vrchol života a poslání Církve“. Jako obvykle místem synodu je Řím a zasedací síň v Aule Pavla VI. nalevo od baziliky sv. Petra ve Vatikánu. Světový eucharistický kongres a po něm synod mají přiblížit tajemství eucharistie a její význam pro současnou církev na počátku 21. století. Slavení eucharistie je jedním z podstatných projevů života církve a její poslání je možné vyjádřit pomocí tří pojmů: liturgie, hlásání a služba.

Při psaní editorialem druhého čísla *Salve* letošního roku jsem citoval KKC 1324: „Eucharistie je zdrojem a vrcholem celého křesťanského života. Ostatní svátosti a také všechny církevní služby a apoštolská díla souvisejí s posvátnou eucharistií a jsou k ní zaměřeny. Vždyť nejsvětější eucharistie obsahuje celé duchovní dobro Církve, Krista samého, našeho velikončního Beránka.“ Nadto článek 1327 sumarizuje: „Krátce řečeno je eucharistie souhrnem a celkovým posláním naší víry: 'Náš způsob myšlení se shoduje s eucharistií a eucharistie zase potvrzuje náš způsob myšlení.' (Sv. Irenej z Lyonu, *Adversus haereses* 4, 18, 5)“

Foto: <http://www.diecezhlt.cz>

Překvapivě po slovech úvodu *Instrumentum laboris* synodu začíná statistikou, která nám má naznačit, pro koho, pro jak velkou církev, pro kolik lidí je eucharistie zdrojem a vrcholem života. Počet katolíků dosáhl v roce 2003 1 miliardy 86 milionů. Přičemž roční pravidelný přírůstek činí 15 milionů nově

pokřtěných. Na tomto růstu se procentuálně podílejí jednotlivé kontinenty: Afrika +4 %, Asie +2,2 %, Austrálie-Oceánie +1,3 %, Amerika +1,2 % a Evropa zůstává stabilně beze změny, tedy ani neubývá. Ostatních čísel si nemusíme všimnout, snad za zmínku stojí, že největ-

dokončení na straně 5

ZPRÁVY

Blíží se generální biskupská synoda o eucharistii

Ve dnech 2.—23. října se v Římě koná generální biskupská synoda na téma: „Eucharistie — zdroj a vrchol života a poslání Církve“. Její hlavní cíle určil ještě papež Jan Pavel II.: synoda má potvrdit víru, obnovit společenství pastýřů Církve a podpořit činnou lásku k bližnímu.

36 účastníků jmenoval Svatý sto-

lec (čtyři Číňané patrně nebudou smět přijet), další jsou zvoleni biskupskými konferencemi. Přijedou také představitelé Církve východního ritu, zástupci řeholí a kurie. Z České republiky se zúčastní královéhradecký biskup Dominik Duka OP.

Zenit, KATH.NET, va, Asia News, VIS

Biskup Malý kriticky o vztazích s Čínou

8. září se na ČBK konala tisková konference, kterou uspořádal biskup Václav Malý po své čtrnáctidenní návštěvě Číny: na kontinentu navštívil Peking a město Han-Čeng.

Biskup řekl, že situace v Číně se horší: lidská práva a občanské svobody jsou více omezovány. Připomněl, že v Číně fungují pracovní tábory, kam se lze dostat i bez procesu („převýchova prací“), vězení, kde jsou vězni mučeni, často je využíván trest smrti.

Zákazy se týkají svobody slova, náboženských aktivit a identity menšin. Sociální situace v zemi se horší, 80 milionů lidí žije pod hranicí chudoby, propukají povstání. Narůstá napětí mezi ekonomickými reformami a politickou rigiditou.

Biskup zvláště připomněl praxi nucených potratů, které se zde konají i v pozdním stádiu těhotenství.

Charakterizoval situaci jako ztrátu kulturních kořenů — během kulturní revolu-

ce byla zastavena výuka dějin. Duchovní prázdnotu se komunisté snaží vyplnit postkomunistickým nacionalismem.

Země je orientována na kontakty s USA, EU není brána příliš vážně, o to větší popularitě se těší osobnosti postkomunistické Evropy (Václav Havel, Adam Michnik).

Rozštěpení katolické církve na „Vlasteneckou asociaci“ a „podzemní církev“ se Vatikán snaží překonat úsilím o smír: zatímco „Vlastenecká asociace“ má více představitelů, neoficiální církev má více věřících. Tvrzení biskupa Malého potvrzuje i skutečnost, že na nadcházející eucharistickou synodu jmenoval Vatikán čtyři biskupy kontinentální Číny — dva státem uznané, dva neuznané; čínská vláda zatím jejich účast odmítá.

Biskup Malý kritizoval evropské a zvláště české politiky, kteří kvůli obchodu obcházejí otázky lidských práv a označil tuto strategii za kontraproduktivní.

RC, Asia News

Kardinál Vlk přijal ministra kultury

Podle Tiskového střediska ČBK se pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk 2. září sešel s ministrem kultury Vítězslavem Jandákem, aby společně diskutovali o možnostech změny dosavadních napjatých vztahů mezi Církví a státem.

Ministr Jandák projevil ve shodě se svými předchozími prohlášeními ochotu usilovat o obnovu dobrých vztahů.

Na žádost ministra vysvětlil kardinál Vlk, v čem v současné době církve spat-

řují nejvážnější překážky v komunikaci s ministerstvem kultury. Společně prodiskutovali personální, věcnou i právní rovinu problému a hledali možnosti řešení.

Ministr kultury vyložil kardinálu Vlkovi svůj pohled na současnou situaci, který z dosavadního působení ve své nové funkci nabyt, a přislíbil změnu některých administrativních postupů ministerstva kultury, které církve chápou jako neúnosné a často i protiprávní.

TS ČBK

Krásný život pod psa

Knihy rozhovorů s poslancem Jiřím Karasem pod názvem *Krásný život pod psa* vyjde počátkem listopadu 2005. Výrazná osobnost křesťanské politiky na jejích stránkách vypráví o svém

životě, názorech a bojích s projevem a následky totalitní ideologie. V těchto dnech byl rukopis knihy předán do tisku.

RC

Setkání přátel Res Claritatis v Jihlavě

Před třemi lety byl zahájen provoz internetového zpravodajského serveru <http://res.catholica.cz>. V loňském roce, na svátek sv. Václava, na tento projekt navázal tištěný zpravodajský čtrnáctidenník *RC Monitor* jako projekt pod záštitou České dominikánské provincie.

Občanské sdružení Res Claritatis přineslo doposud přes dva tisíce zpráv, internetové stránky <http://res.claritatis.cz> navštěvuje denně přes tři sta čtenářů a pravidelný e-mailový souhrn zpráv chodí na pět set adres. *RC Monitor* vychází v nákladu patnáct tisíc výtisků.

Občanské sdružení Res Claritatis si Vás dovoluje pozvat na děkovnou mši svatou a následné přátelské setkání v jihlavském konventu bratří minoritů.

Místo a čas setkání:
**Konvent minoritů v Jihlavě
(Kosmákova 45)
sobota 1. října 2005, 17 hodin**

Předpokládáný konec setkání v 19 hodin.

Přes 25 tisíc podpisů na podporu ochrany života

Hnutí Pro život ČR oznámilo, že od začátku srpna do poloviny září podpořilo petici na ochranu života přes 25 tisíc občanů z celé republiky.

Organizátor petice vyjadřuje velikou vděčnost všem, kteří pomáhali zprostředkovat text petice ve svém okolí. Zvláště pak patří dík těm biskupům, kteří ve svých diecézích informovali duchovní správce, z nichž řada této příležitosti využila k vysvětlení problematiky věřícím.

Hnutí Pro život ČR předá první část petičních archů Petičnímu výboru Poslanecké sněmovny se žádostí, aby o petici byli informováni poslanci před hlasováním o zákonu o pokusech na lidských embryích, které proběhne koncem září.

Pokud poslanci návrh zákona propustí do druhého čtení, bude možné zasílat podepsané petiční archy i nadále.

HPŽ ČR

ZPRÁVY

Senát chce zavést Velký pátek jako státní svátek

15. září pokračoval Senát v projednávání návrhu na zavedení Velkého pátku jako státního svátku. Podpora návrhu resp. námítky šly napříč politickým spektrem. Návrh byl nakonec schválen.

Senát PČR

Modlitby za život k Panně Marii Fatimské

Předseda mezinárodního fatimského apoštolátu Américo Pablo López Ortiz, vyzval na 2. říjen k modlitbám za ochranu života, především nenarozených dětí. V poselství k tomuto dni připomíná, že Panna Maria před 88 lety řekla, že lepší svět — svět bez válek, bez nemocí, svět, kde všichni mohou poznávat Boha — lze vytvořit pouze modlitbou.

Lidé, kteří podporují potraty, urážejí Bohorodičku i Boha, píše se v poselství. Válka proti nenarozeným brání světovému míru.

2. října bude ve fatimském „Domě míru“ posvěcena socha Panny Marie, Matky života. Tento den má být věnován modlitbě za nenarozené, zvláště modlitbě růžence.

KATH.NET

Biblický kongres v Římě

Ke čtyřicátému výročí koncilové konstituce o Božím zjevení *Dei Verbum* se ve dnech 14.–18. září v Římě konal mezinárodní biblický kongres se 400 účastníky včetně stovky biskupů. Pořádala ho *Papežská rada pro jednotu křesťanů a katolická biblická federace*.

Zenit

Pomoc po hurikánu v USA

Katastrofa na pobřeží Mexického zálivu vyvolala vlnu solidarity i mezi katolickými diecézemi. Tři diecéze v Mississippi a Louisianě „adoptovaly“ tři diecéze postižené následky hurikánu: Baton Rouge adoptoval New Orleans, Jackson adoptoval Biloxi a Lafayette adoptovalo Homa-Thibodaux. Postižené diecéze dostanou zařízení potřebné k obnově činnosti, školy přijímají děti z postižených oblastí, lidé nabízejí ubytování rodinám bez domova. Adoptující diecéze jim přispějí i finančně.

Catholic Exchange

Zájem o kněžství se liší podle diecézí

Měsíčník *Inside the Vatican* otiskl článek publicisty Johna Mallona, který poukazuje na to, že dostatek nebo nedostatek kandidátů kněžství souvisí s politikou biskupů v konkrétních diecézích.

Ti z amerických biskupů, kteří jsou jednoznačně oddáni katolickému pravověří a katolické disciplíně, nemají ve svých diecézích nouzi o uchazeče o kněžství (např. Lincoln v Nebrasce a Arlington ve Virginii).

Generace, která zrála v 60. a 70. letech 20. století patří však spíše k tzv. disidentům, tedy těm, kdo zpochybňují učení Církve a její tradiční pravidla.

„O dvacet let později možná některým církevním autoritám na střední

úrovni začíná svítat, že disident neprodukuje žádné potomstvo nebo následovníky — duchovní děti. Říkám tomu církevní antikoncepce. Jak chcete někoho podnitit k celoživotní oddanosti a oběti pro Církev, s níž jste v neustálé válce?

Disidenti pohrdají mladší generací jako „příliš konservativní“. To, co tito mladí lidé usilují zachovat, je však lidský život, zdravý rozum a západní civilizace; to vše je terčem útoků moderního liberalismu.

Ježíš Kristus ale stále podněcuje následovníky, kteří si zaslouží, aby mohli v Církvi zaujmout své místo a aby se s nimi nezacházelo jako s pomatenými a nepřijatelnými osobami“.

Inside the Vatican

Súdán: Mírová smlouva je jen začátek

Biskup Macram Gassis ze súdánského El Obeidu mluvil v Curychu o pronásledování Církve na súdánském jihu. V tamější izolaci je Církev velmi živá, ale potřebuje pomoc. Křesťané jsou stále systematicky pronásledováni a nuceni islamizováni. Od roku 1989 bylo z jihu odvečeno do otroctví na sever 200 000 žen a dětí.

Biskup Gassis zůstává na jihu u svých lidí a sdílí s nimi jejich osud: žije bez tekoucí vody a chodí pěšky. Biřmuje a křtí velké množství lidí — před rokem za ním přišel celý jeden kmen, aby se dal

pokřtít: lidé byli na cestě tři dny.

Podle biskupa Gassise jsou nemocí naší doby kompromisy: v jeho zemi přitom umírají pro víru lidé, kteří kompromisy nedělají. Jeden z jeho katechetů byl pro víru ukřižován. Proti křesťanům se v Súdánu vede válka — kostely jsou vypalovány, lidem se odpírají potraviny, když odmítají být muslimy; otroctví je realitou.

Mírovou smlouvu z ledna označil biskup za pouhý začátek. „Mír je proces,“ řekl.

KATH.NET

Křesťané jsou vytěšňováni z veřejného života

Vatikánský státní sekretář, arcibiskup Giovanni Lajolo, řekl na konferenci v Krakově, že evropští křesťané jsou vytěšňováni z veřejného života — z politických grémií, médií i kulturních institucí. Křesťané přitom představují čtyři pětiny evropského obyvatelstva, ale je-

jich reprezentace ve veřejných institucích tomu neodpovídá. Některé politické síly by chtěly zredukovat křesťanství na pouhý vnitřní aspekt lidské existence, který není pro veřejný život důležitý, řekl arcibiskup.

KATH.NET

Kněz Opus Dei biskupem Estonska

Mons. Philippe Jourdan byl vysvěcen prvním biskupem Estonska od 2. světové války. Světitelem byl apoštolský nuncius pro Pobaltí, arcibiskup Peter Zurbriggen. Jourdanův předchůdce, arcibiskup Eduard Profittlich SJ, zahynul roku 1942 v sovětském koncentračním táboře.

Mons. Jourdan se narodil v Paříži a vystudoval matematiku, pracoval

v oboru energetiky. Vysvěcen na kněze byl v roce 1988. Po studiu na římské univerzitě Santa Croce studoval analytickou filosofii. Od roku 1996 působí v Estonsku.

V Estonsku žije jen 6 000 katolíků, tj. 0,4 % obyvatelstva. Země má pět farností se 14 kněžími. Působí tu 21 řeholnic.

KATH.NET

KOMENTÁŘE

Nedej zahynouti nám ni budoucím

Slavnost svatého Václava je jen příkladem sil a duchovních „pomocných rukou“, jež máme na dosah

Tato prosba má nyní tuze aktuální přízvuk. Podívejme se však nejdřív na postavu světce, k němuž míří. Žil před tisíciletím, musíme tedy začít pohledem do minulosti. Ale úcta k němu má v naší vlasti nepřetržitou tradici, která nás dovádí až k dnešku.

Václav, zbožný a vzdělaný kníže, působil v samých počátcích křesťanských národních dějin naší země, která „vpila krev svého mladého panovníka“. Naši předkové jej brzy začali uctívat jako mučedníka, světce, patrona a dědice České země.

Jaký význam byl tomu jeho poslednímu titulu po staletí připisován, nám napoví gobelín na čelní stěně sálu v Karolinu: na něm císař Karel IV. klečí před světcem a podává mu zakladací listinu univerzity. Ta nese dodnes Karlovo jméno; zakladatel se těší takové úctě a popularitě, že byl vyhlášen „největším Čechem“ (i když v soutěži, jakou nelze brát moc vážně). Je to ale doklad, jak bývala univerzita jako středisko naší a evropské vzdělanosti spojována symbolicky se svatým Václavem a zcela reálně s křesťanstvím. To je jeden záchytný bod našeho zamyšlení.

Druhý takový bod se hned nabízí. V České republice, už hodně světské, máme den svatého Václava v kalendáři nejen jako liturgickou slavnost (kdysi se říkalo svátek I. třídy), ale i jako státní svátek, ke zdůraznění české státnosti. Jenže to je pojem hodně matný, i pro publicisty a politiky. Nebývá pro ně snadné napsat oslavný článek nebo uspořádat přítažlivou občanskou oslavu. Pro většinu obyvatel je to pak prostě den pracovního klidu. Zase musíme neradi konstatovat, že není v živém povědomí veřejnosti ani spojitost naší státnosti se svatým Václavem ani státnost sama. A přece je existence státu se samostatností, svobodou a právním řádem tak významná, že pro ni ještě nedávno mnoho našich spoluobčanů nasazovalo a obětovalo životy.

Doba neslavného „Protectorátu Čechy a Morava“ může být třetím záchytným bodem proto, že se nacisté snažili pokrotit památku svatého Václava do polohy loajální poddanosti Čechů německé říši. Naštěstí s pramalým úspěchem, jak vědí pamětníci mezi námi. Daleko silněji a hrději se určitě do mysli Čechů, Moravanů a Slezanů tehdy

Foto: <http://www.rozhlas.cz>

vtiskly básnickovy verše z té temné doby: „Myslete na chorál, malověrní, myslete na chorál!“

Zdá se tedy, že hlubší motivy přicházejí ke cti hlavně v době ohrožení, ale — to je důležité — ohrožení živé a společně pocíťovaného. Jako za Hitlera, kdy šlo o život. Bylo by však smutné, kdyby se Češi a Moravané cítili bratrsky solidární jen pod vnějším ohrožením. Liturgicky je svátek svatého Václava slavností ve všech diecézích ČR. Je tak vybirdkou živě myslet na to nám společné. A to je něco vzácného. Vždyť hypermarkety, skandály nebo jakési reality shows (v médiích mnohem silnější než leckdy zasutý, ale reálný smysl pro hodnoty u většiny lidí) dělají, co mohou, aby nás odváděli ode všeho, co jsme si tu připomínali. Od vážnosti k poctivému světskému řádu; od národní kulturní tradice, od vzdělání; od jejich křesťanských kořenů; ne-li od svatosti a mučednictví, tedy aspoň od smyslu pro oběť a opravdovosti ve víře.

To vše se neudrzuje a nerozvíjí samo

a zadarmo. Slavnost svatého Václava je jen příkladem sil a duchovních „pomocných rukou“, jež máme na dosah. Snad ale příkladem výmluvným, jak bylo záměrem tohoto zamyšlení. Vzácné je na nich i to, že lidi nestmelují hlavně strachem a nebezpečím, nýbrž daleko víc tím, co přináší radost.

Tak se přece jen dostáváme k aktuálnímu tónu v nadpise. Sledujme nyní předešlé odstavce odzadu. Jistěže jde o děti, ale pro křesťany ne předně z ekonomických strachů, nýbrž už z vděčnosti a radosti z nového života. Vždyť máme výsadu rozvíjet jej ve zdravé duchovní atmosféře. Ale i s nutnou kázní, a také s širším zázémím, než jaké dokáže vytvářet rodina sama. Bude to příklon k tomu lepšímu v našich tradicích, tedy (nesmlčme) i s hrdým odmítáním plytkosti kolem nás. Mysleme s důvěrou na světce v dějinách našeho národa a v celé církvi až po současnost i na nebeské dvorstvo krásné.

RNDr. Václav Frei

KOMENTÁŘE

Stranická politika v ČR

Co nás čeká?

Sociální demokracie v příštích volbách do Sněmovny skončí přinejlepším jako druhá. Paroubek sice stranu vytáhl z nejhoršího — z propadu za komunisty, ale do voleb se okouká. Nyní září díky tomu, jak nemožné měl předchůdce: žoviálně ukecaný, mělký fraček Gross, který vypadal, že lže dokonce i v těch nemnohých případech, když mluvil pravdu; a android Špidla, který sice nemluvil, ale zato u každého vyvolával otázku, zda je robot nebo Marťan. Paroubek — objemný a masivní, což působí jako těžká váha, a mluvící pomalu, což působí uvážlivě, ve srovnání s nimi vypadá dobře.

Sociální demokracie je strana prázdná, držící pohromadě jen touhou členů po politické moci coby cestě k prospěchu a majetku. Ostatně socialistická ideologie byla vždy založena na institucionalizované krádeži: politici A zdaní občany B, část zisku si ponechají a část přerozdělí občanům C výměnou za to, že ti je pak volí. Což o to, v tomto smyslu jsou všechny parlamentní strany v ČR socialistické. Otázkou pro socialisty nyní je, zda Paroubek dokáže být novým Milošem Zemanem, který byl sice grobián, egomaniak, narcis, hulvát a opilec, ale za to byl leader. Splácal sociální demokracii dohromady a učinil z ní nejsilnější stranu.

ODS nic nedělá a čeká, že jí volební vítězství spadne do klína. Možná i spadne, ale přesto jí to může být málo platné; o tom ale na závěr. Vzestup Paroubka činí některé členy ODS nervními a oni si kladou otázku, zda Topolánek je muž na

svém místě. Především primátor Bém si myslí, že v čele strany by neměl být Topolánek, nýbrž Bém. Což o to, již bývalý předseda ODS Klaus nikdy nepovažoval Topolánka za svého důstojného nástupce. Ostatně on by za svého důstojného nástupce nepovažoval nikoho.

KDU-ČSL je sociální demokracie pro křesťany. Ekonomicky je to strana levého středu; morálně je mírně (příliš mírně!) konzervativní. Někteří lidé v ní trpí iluzí, že když nebude stranou konzervativní, získá nové voliče ze sekulárních řad, které teď odpuzuje svým moralistním „extremismem“. To je nesmysl. KDU-ČSL — již jen kvůli svému názvu — nikdy žádné sekularisty nezíská. Naopak, není-li dostatečně konzervativní a křesťanská, neudrží si své přirozené voliče z katolického venkova, kteří budou raději volit buď z ekonomických důvodů socialisty, nebo z našťvanosti na liberální stát malé radikálně-pravicové stráničky. Pro KDU-ČSL je tudíž rozumné své křesťanství a konzervatismus naopak přitvrdit a získat tak pevnou základnu loajálních voličů. Sekulárně-liberální voliče tím nezíská — ale ty nezíská nikdy, konzervativně-křesťanské voliče si však připoutá. Nikdy nebude stranou nad 15 %, ale může se stát stranou nad 10 % — což by však bylo víc, než je teď.

Komunisté jsou staří, dobří, nezrekonstruovaní brežněvisté. Členská základna — ty babičky a dědouškové, estébácké mlátičky z 50. let — prostě milují tu stranu takovou, jaká je. A milují svého Mirka Grebeníčka. Ale famózní Mirek bude teď nahrazen Filipem, což je sice

úprava pouze kosmetická, ale veledůležitá: socialisté se budou tvářit, že KSČM se zreformovala, aniž by se zreformovala byť jen o píd! Hle, jak důležité jest mít Filipa!

Teď přijde to hlavní: pokud po volbách socialisté a komunisté získají nadpoloviční většinu ve Sněmovně, lidovci jsou z vlády ven. Nastane buď rudo-krvavá koalice (což je pravděpodobnější), anebo velká koalice (Bém nahradí Topolánka, vláda ČSSD-ODS bude v morálních otázkách libertinská). Pokud však socialisté a komunisté nezískají nadpoloviční většinu ve Sněmovně (bude ji mít ODS a KDU), opět nastanou dvě možnosti: buď (opět) velká koalice (v ODS Bém; tím však ODS uvolní prostor na pravici pro novou občanskou stranu), anebo koalice občanských a křesťanských demokratů (v ODS zůstane Topolánek). Z hlediska pravicového voliče je tato kombinace jediná přijatelná; vyžaduje si však splnění tří podmínek: (a) ODS nebude stranou liberálně-libertinskou, ale liberálně-konzervativní; (b) KDU-ČSL opustí své levičáctví, přitakává socialistům (včetně socialistických feministek, jak to dělá nyní) a otupí svůj paternalismus ve prospěch individuální odpovědnosti; a především (c) ODS i KDU-ČSL tvrdě udeří proti socialistům proto, aby rudo-krvavý blok ČSSD-KSČM nezískal většinu ve Sněmovně. Pro ODS i pro KDU-ČSL je nyní jedinou rozumnou volební strategií heslo: „Hlas pro socialisty znamená hlas pro komunisty ve vládě!“

MUDr. Roman Joch

dokončení ze strany 1

ší skupinu katolických věřících tvoří katolíci z Ameriky, po nich následuje Evropa, Afrika, Asie a Austrálie-Oceánie. Téměř polovina katolíků žije v Americe. Lze tedy říci, že Amerika je nejkatoličtější světadíl.

Jeden z velmi zdařilých textů je oddíl hovořící o eucharistii a smyslu křesťanského života. Sama eucharistie zjevuje smysl křesťanského života a manifestuje pravdu Božího Slova. Ježíš Kristus je nevyčerpatelný pramen obnovy člověka a světa, Kristovo vítězství, v které křesťané věří, slaví a žijí v tajemství eucharistie. Eucharistie vytváří církev a církev

je místem, kde se uskutečňuje společenství Boha s lidmi. Církev se stává svátostí, protože eucharistie je svátostí jednoty, svatosti, apoštolskosti a katolicity. Církev činí eucharistii a eucharistie činí církev. Z tohoto hlubokého vztahu mezi církví a eucharistií a eucharistií a církví má také vyrůstat naše pochopení pro praktický život církve ve vztahu k ostatním nekatolickým církvím.

Zde je třeba hledat odpověď na otázku možnosti spoluúčasti na eucharistii nekatolických křesťanů. Zdá se, jakoby synod kladl více důraz na pastoračně-liturgickou praxi, než na teologicko-

liturgický rozměr eucharistie. Nastoluje se řada praktických otázek ne vždy ujasněných ve světle teologie liturgie II. vatikánského koncilu. Věřím, že synod může být dialogický a bude si především všimnout liturgie slavení eucharistie s dopadem na všední život křesťana. Mezi řádky lze vycítit touhu, aby obnovená liturgie nezůstávala v oblasti teologické diskuse, ale byla skutečným pramenem duchovního života, který vede ke křesťanské dokonalosti ve vyznávání víry a v životě podle víry.

Mons. Dominik Duka OP
biskup královéhradecký

NÁZORY ČTENÁŘŮ

Děkujeme za vaše ohlasy. Těšíme se na vaše podněty, které můžete zasílat e-mailem na adresu redakce@claritatis.cz nebo na korespondenční adresu redakce uvedenou v tiráži. Čtenářské dopisy jsou redakčně kráceny a nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.

Ad „Evoluce ...“

Nejsem odborník, ale zdá se mi, že v rozhovoru s P. Edwardem Oakesem SJ o evoluci [RC Monitor č. 14] je mnoho slabých míst a že jeho celková vědecká hodnota — ať už v oblasti filosofické nebo přírovné — není vysoká.

Tvrzení, že církev nemá žádnou nauku o tom, jak „vzniká lidské vědomí z elektrických impulsů mezi neurony“, platí jen částečně. Církev má nauku o tom, že lidské vědomí nepotřebuje neurony, jinak by nebylo možné přebývání duši u Boha v době mezi smrtí a vzkříšením těl.

Srovnávání jednobuněčného původu člověka a života na zemi je zavádějící. Člověk roste z jedné buňky, která má kompletní genetickou informaci, řídící postupnou stavbu dospělého organismu. Život na zemi však nebyl popsán v předpokládaném původním prvku. Otázka nestojí tak, zda může vyrůst strom ze semene, ale spíše zda se může koloběžka řadou náhodných mutací změnit na Ferrari a přitom být v každém kroku pojízdná.

Oakesovo přirovnání je na místě, pokud chce tvrdit, že je Ferrari nějak obsaženo v koloběžce. Pak by musel dokázat platnost tezí, že z biologického hlediska obsahuje DNA prvka DNA Darwina, resp. že z filosofického hlediska obsahuje esence prvka esenci Tomáše Akvinského. To nevypadá moc nadějně.

Pokud jde o použití genetiky jako důkazu pro evoluci, je namísto velká opatrnost. Skutečně se provádí počítačová analýza genomů organismů, kvantifikují se rozdíly v rozmístění a počtech genů apod. a podle nich se tvoří vývojové stromy. Ale tyto metody jsou sporné, protože pracují jen s útržky DNA. Kompletní genom je zmapován pouze pro člověka, šimpanze, myš, krysu a šest jednoduchých organismů, to je vše.

Genomu jako celku rozumíme minimálně. Podle teorie horizontálního genového transferu, která získává stále větší podporu, může dokonce docházet k předávání genů mezi existujícími druhy a pak by společné geny neznamenalý společný původ.

David Petrla, Brno

Evoluce — zázrak zázraků

Při současné znalosti jednoznačnosti a detailnosti genetického kódu znamená postupná evoluce neustálé nadpřirozené zásahy Stvořitelem — neustálé vytváření nových druhů, což mi připadá jako ještě větší zázrak než stvoření z ničeho v šesti dnech. Určitě však nelze aplikovat evoluci na Adama a Evu. Myslím, že je dogmatem, že lidstvo vzniklo z jednoho páru. Pokud by to tak nebylo, znamenalo by to likvidaci dědičného hříchu a tím i zhroucení celé katolické teologie a antropologie.

V každém případě se přimlouvám za větší střízlivost. Přes sebevědomá prohlášení vědců a řady podvodů (např. člověk piltdownský) se od dob Darwina nepodařilo najít žádný důkaz pro: přechod neživé hmoty v živou, přeměnu jednobuněčných živočichů na mnohobuněčné, přeměnu ryb v obojživelníky, přeměnu obojživelníků v plazy, přeměnu plazů v ptáky, přeměnu plazů v savce, přeměnu nižších savců ve vyšší, ani důkaz přeměny vyšších savců v člověka.

Vojtěch Šubrt, Praha

Darwin či Emmerichová?

V minulém čísle jste zveřejnili článek s názvem „Meryemana“ o tom, jak na základě vidění Kateřiny Emmerichové došlo k nalezení domu Panny Marie v Efezu.

Ta samá, Ioni blahoslavená Kateřina Emmerichová přece ve svých viděních zároveň jednoznačně popisuje stvoření shodně s prvními kapitolami Bible. Potvrzuje historickou existenci všech hlavních postav jako Ábel, Noe atd. Dokonce píše, že viděla, jak Ježíš ve svých 31 letech tvrdí, že svět trvá 4028 let.

Co tedy můžeme považovat za závažnější signál z Říma? Jednu jedinou a ještě neupřesněnou větu o evoluci z úst papeže Jana Pavla II. během jeho mnoho let trvajícího pontifikátu, nebo skutečnost, že Kateřina Emmerichová byla povýšena k účtů oltáře, což lze těžko očekávat u bláznů nebo lidí, jejichž zjevení jsou falešná?

Milan Hurš, Třebíč

Ad „Münsterský lev“

Ke konci října 1939 podepsal Hitler k 1. září antitativní výnos, který měl tvořit tzv. Program Euthanasie („Aktion T4“): „Říšský vedoucí Bouhler a Dr. Med. Karl Brandt byli pověřeni odpovědností rozšířit oprávnění jmenovitě určených lékařů, aby podle lidských měřítek mohli zvolit smrt z milosti pro nemocné v jejich kritickém stavu. Podepsán Adolf Hitler.“

V šesti velkých usmrčovacích centrech byl tito střílení nebo zplynování. Děti dostávali většinou smrtící injekce. Počet takto usmrčených se odhaduje na 60 000 až 100 000. Gobbles 31. ledna 1941 poznamenal: „Projednávala Bouhlerova otázka tiché likvidace duševně nemocných. 80 000 je jich pryč a 60 000 ještě musí pryč. Je to tvrdá, ale důležitá práce. A musí být provedena. Bouhler je pro to ten pravý muž.“

Zásadní problém pro „Akci T4“ představovala od počátku snaha o udržení této záležitosti v tajnosti. Navzdory snahám zastřít všechny etapy tohoto podniku pronikly pověsti na veřejnost. V neděli 3. srpna 1941 na mši sv. v Münsteru měl biskup hrabě von Galen kázání, v němž hrozil podáním oznámení pro vraždy. Pověsti o eutanázii otráslly do té míry důvěrou ve „vůdce“, že 24. srpna vydal Hitler rozkaz akci zastavit. Ale i pak docházelo k dalším četným případům tzv. divoké eutanázie. Je však zajímavé, že tehdejší obyvatelé hitlerovského Německa nebyli ve srovnání s dnešním stavem v okolních zemích ještě náležitě „uvědoměli“. Holandsko tedy nebylo první zemí, kde se legalizovala eutanázie.

Petr Jílek, Praha

Vážení čtenáři,

opět děkujeme všem, kteří jste zasláním finančního daru umožnili další vydání RC Monitoru a pomohli tak pokrýt režijní náklady spojené s jeho vydáváním. Upřesňujeme, že složky pro zaslání darů jsou rozesílány plošně, protože je organizačně velmi náročné rozlišit komu je doručovat a komu ne.

S upřímným Pán Bůh zaplať

vydavatelé

KULTURA

Nacisté a zvířata

Historická studie důležitých vazeb mezi zacházením nacistů se zvířaty a s lidmi

I pokud by člověk na vlastní kůži nacisty nezažil, slyšel a četl o zvrácenostech jejich režimu tolik, že snad ani nemá chuť zviřdat po dalších podrobnostech; bývají ostatně dosti nechutné. S jistým zdráháním jsem tedy sáhl po knize Borii Saxe z Mercy College v New Yorku. Autor působí jako poradce organizací zabývajících se obranou lidských práv, např. Amnesty International či Helsinki Watch. Píše publikace o vztahu člověka a zvířat. Kniha, kterou mám před sebou, nese název Zvířata ve Třetí říši a podtitul zní Domácí mazlíčci, obětní beránci a holocaust. Říkám rovnou — kniha za pozornost stojí.

Publikace má čtyři části: Nejdříve autor rozebírá kořeny vztahu nacistů ke zvířatům, poměr k dravci a kořisti i romantickou hrůzu ze světa zvířat, ve svém chování dráždivě odlišných od způsobů vlastních civilizovanému člověku. Pozdní romantikové — od Charlese Darwina k Richardu Wagnerovi — uctívali přírodu jako ohromnou a neúprosnou sílu, schopnou vyvolat prudké bouře, zemětřesení, sílu způsobující zánik celých biologických druhů či národů. Někteří Evropané, koncem 19. století, zřejmě znuženi dlouhým mírem, uvažovali o válce jako o jevu, v němž se projevuje elementární podstata lidského bytí. V tom se opět vyznamenali Němci, s podivnou zálibou sklouňující slůvka vlast, hrdinství, krev a smrt.

Ernst Jünger v deníku z první světové války píše: *Válka do nás vstoupila jako víno. V záplavě květů jsme vyrazili hledat hrdinskou smrt ... je to chlupatá práce, souboj na bitevních polích, jejichž květy budou potřísněny krví.* Válku vnímá jako dvě mocné přírodní síly zakleslé do sebe v konfliktu. Zajímavé, že? V české literatuře něco podobného nenajdete. Jestliže Evropané přírodu většinou chápali jako násilnickou a neznající zákony, nacisté o přírodě smýšleli jako o absolutním pořádku, v němž ovšem boj o přežití, krev a smrt mají přirozené místo; nastolením autoritářského režimu domnívali se obnovovat přírodní řád, jako by i oni neomezenou centralizovanou vládou sami se stávali přírodou drsnou a neúprosnou, ale vždycky spořádanou.

V druhé části se dočítáme o zvířecí symbolice v nacistickém Německu: Již názvy kapitol vypovídají o věcném obsahu i stylu podání — *Dědeček opičák, Krev beránkova, Obětní vepř, Arijský vlk, Židov-*

Foto: archív

ský pes, Náš druh ve zbrani — kůň. Historický přehled názorů na opice ukazuje, jak soustavně lidé opicím křivdí. Darwin svou evoluční teorii pichl do vosího hnízda. Potěšil mě tu citovaný výrok Montaignův, že ze všech zvířat se nám nejvíce podobají ty opice, které jsou nejošklivější z celého stáda. Nacisté v rasistické propagandě rádi zneužívali zvykově pohrdavý vztah lidí k opicím, aby perverzní smýšlenkou o údajné podobě Židů a opic sugerovali, že Židé nejsou lidmi.

Emblematickým zvířetem nacistů se stal vlk. Nejde samozřejmě o skutečného vlka, nýbrž o notně přizpůsobenou představu, za niž ovšem vlci nemohou. Nacistický vlk vynikal věrností, principem vůdcovství ve smečce (předobrazem je Akela v Kiplingových *Knihách džunglí*), disciplinovanou divokostí a krutostí. Hitlerovo krycí jméno znělo Vlč, jeho velitelská stanoviště Vlčokodlak, Vlčí rokle, Vlčí doupe; wehrwolfy nazývali bojovníky, kteří měli vést zákeřné přepady ze zálohy. Goebbels se dal slyšet: *...přicházíme jako nepřítel! Jako vlk, který se vrhá na stádo ovcí, tak přicházíme!* Po zavraždění Heydricha stvořil vysoký důstojník SS Richard Wolf báseň „Führerovi vlci“: *Vedoucí vlk byl zabit — smečka se shlukla — a vytváří — stále rozpálena bojem — kruh věrnosti kolem svého vůdce... Nejsilnější vlk znovu vyskakuje!* Nositel Nobelovy ceny Hermann Hesse, který nebyl žádným nacistou!, napsal lyrický příběh o ušlechtilém vlku, symbolu přirozené krásy, mučeném galskými sedláky. Protikladem vlku byl opo-

vrhovaný krotký pes. Nevidělo se to sice rádo, ale mohl být domácím mazlíčkem; pokud ale patřil židovskému majiteli, byl to „židovský pes“ předurčený k utracení. Uznání bylo přiznáno toliko válečným psům — zatímco ostatní psi mají podíl šakalí krve, německý ovčák je prý výhradně potomkem vlka.

Posedlost rasovou teorií podporovali i uznávaní vědci. Všimněme si, jak nebezpečná je vžitá představa, že vědci musí stát vždy nutně na straně pokroku! Znamý humanista Bertrand Russell, nositel Nobelovy ceny, v roce 1927 si dovolil prohlásit, že černoši se v průměru nevyrovňají bílým, ale schopnost pracovat v tropech činí jejich vyhlazení vysoce nežádoucím. Proslulý etolog Konrad Lorenz byl horlivým nacistou, prosazoval zločinnou teorii o genetické degeneraci coby důsledku míšení ras a pomáhal určovat, kteří míšenci mohou být poněmčeni a kteří utraceni. Po válce byla Lorenzova činnost v *Úřadu pro rasovou politiku* zapomenuta, věhlas vědce byl ořesen tímto odhalením až v 90. letech.

Závěrem publikace obsahuje velice pokročilé zákony na ochranu zvířat, v kontrastu s příšerným zacházením s lidmi.

Co knize vytknout? Několik nedbalostí pravopisných, použití ne moc dobrého překladu Goethovy *Poutnickovy noční písně*. To jsou ale maličkosti ve srovnání s množstvím čtivě podaných údajů.

Boria Sax: Zvířata ve Třetí říši. Domácí mazlíčci, obětní beránci a holocaust. Do-kořán, Praha 2003.

Jaroslav Blažke

DOPORUČUJEME

KALENDÁŘ AKCÍ

Stará Boleslav: Národní svatováclavská pouť a slavnostní svatováclavský koncert III. ročník obnovené velké celonárodní pouti k hlavnímu světcí českého národa sv. Václavu se koná v den státního svátku, ve středu 28. září, na Mariánském náměstí. V 10 hodin začne mše sv., jejímž hlavním celebrentem bude pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk, koncebrovat budou biskupové českých a moravských diecézí. Mši sv. bude možno v přímém přenosu sledovat na ČT2, v Českém rozhlasu nebo na rádiu Proglas. V předvečer svátku, v úterý 27. září, se bude v bazilice sv. Václava konat *slavnostní svatováclavský koncert* za přítomnosti významných hostů zakončený na místě světcovy smrti v kryptě sv. Kosmy a Damiána. Účinkují Schola Gregoriana Pragensis, Penguin kvartet a Jan Hartl.

Pardubice: Recitál Evy Henichové
Recitál Evy Henychové se koná v pátek 30. září v 19 hodin v kostele Zvěstování Panny Marie (klášterní kostel).

Klatovy: Historie klatovské madony
O historii klatovské madony přednáší v pátek 30. října od 19 hodin v HIFI klubu Prof. PhDr. Jan Royt.

Hradec Králové: Vzdělávací cyklus
Vzdělávací cyklus přednášek pro širokou veřejnost *Svatí – svědkové evangelia* pokračuje v sobotu 1. října od 9 hodin v Novém Adalbertinu. O patronech českých zemí přednáší Doc. PhDr. František X. Halas, CSc., o osudech ostatků českých patronů přednáší PhDr. Milena Bravermanová a o hudbě přednáší Mgr. Jana Slimáčková-Michálková.

Olomouc: Mariologické přednášky
Prof. dr. Boguslaw Kochaniewicz OP přednáší v úterý 4. října od 19.30 hodin v přednáškovém sále dominikánského kláštera na téma *Sv. Tomáš Akvinský a Neposkvrněné početí Panny Marie*. Ve středu 5. října od 14 hodin přednáší na teologické fakultě UP na téma *Mariologie Jana Pavla II.* V pátek 7. října přednáší od 19.30 hodin v přednáškovém sále dominikánského kláštera na téma *Dominikánský řád a modlitba růžence*.

Praha: Kláštery a řeholní řády
Setkání klubu Sdružení křesťanských seniorů v Praze 11 se koná v pondělí 10. října od 16 hodin v čajovně Na dně v Křesťanském centru na Jižním Městě. Mgr. Pavel Urban povede besedu na téma *Kláštery a řeholní řády*.

Liturgická čtení

25. 9. Neděle	Ez 18,25–28, Žl 25, Flp 2,1–11, Mt 21,28–32 <i>26. neděle v mezidobí</i>		
26. 9. Pondělí	Zach 8,1–8, Žl 102, Lk 9,46–50 <i>sv. Kosmas a Damián</i>	29. 9. Čtvrtek	Dan 7,9–10,13–14, Žl 138, Jan 1,47–51 <i>sv. Michael, Gabriel a Rafael</i>
27. 9. Úterý	Zach 8,20–23, Žl 87, Lk 9,51–56 <i>sv. Vincenc z Paula</i>	30. 9. Pátek	Bar 1,15–22, Žl 79, Lk 10,13–16 <i>sv. Jeroným</i>
28. 9. Středa	Mdr 6,9–21, 1 Kron 29, 1 Petr 1,3–6;2,21b–24, Mt 16,24–27 <i>Slavnost sv. Václava</i>	1. 10. Sobota	Bar 4,5–12,27–29, Žl 69, Lk 10,17–24 <i>sv. Terezie od Dítěte Ježíše</i>

2. 10. Neděle	Iz 5,1–7, Žl 80, Flp 4,6–9, Mt 21,33–43 <i>27. neděle v mezidobí</i>		
3. 10. Pondělí	Jon 1,1–2,1.11, Jon 2,3–8, Lk 10,25–37 <i>sv. Maxmilián</i>	6. 10. Čtvrtek	Mal 3,13–20a, Žl 1, Lk 11,5–13 <i>sv. Bruno</i>
4. 10. Úterý	Jon 3,1–10, Žl 130, Lk 10,38–42 <i>sv. František z Assisi</i>	7. 10. Pátek	Jl 1,13–15;2,1–2, Žl 9, Lk 11,15–26 <i>Panna Maria Růžencová</i>
5. 10. Středa	Jon 4,1–11, Žl 86, Lk 11,1–4 <i>sv. Faustýna Kowalska</i>	8. 10. Sobota	Jl 1,12–21, Žl 97, Lk 11,27–28 <i>sv. Pelagie</i>

RC MONITOR – zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis jako projekt pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Korespondenční adresa redakce: Res Claritatis, Husova 8, 110 00 Praha 1, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/2400.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, JUDr. Ing. Jiří Karas, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárčům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 5 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.